

Бакум Ірина Миколаївна,
студентка групи С-ЮЗ-615 ЦПС
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

*Науковий керівник: начальник
відділу організації наукової роботи,
доктор філософських наук
Марченко О.В.*

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Сьогодні суспільство зазначає швидких та фундаментальних змін в структурі й галузях діяльності. Багато учених услід за відомими соціологами Д.Беллом і О.Тоффлером вважають, що людська цивілізація після аграрної і індустріальної стадії розвитку вступає в нову – інформаційну. «Корінь багатьох змін криються в нових способах створення, збереження, передачі та використання інформації. Ми існуємо в стані переходу від індустріального століття до інформаційного»[1,с.39-44] Сучасний період розвитку цивілізованого суспільства характеризує процес інформатизації.

Інформатизація – відносно новий термін, це не тільки новий спосіб позначати відому проблему, використання цього терміну стало свого роду вихою, що відзначає новий рівень розуміння самої проблеми. Мова йде про різке збільшення продуктивності праці на основі нових інформаційних технологій. Рубіж тисячоліть співпав з переходом до третьої стадії цивілізації, яку зазвичай позначають як «інформаційне суспільство».

Інформаційне суспільство – це суспільство яке розвивається на основі інформаційних потоків та виходить на той рівень коли основні матеріальні, енергетичні, організаційні ресурси можуть актуалізуватися за допомогою інформаційних ресурсів, тобто підтримуються державною політикою та мають можливість самовиразитися, само організуватися [2, ст.14-17].

Інформація в інформаційному суспільстві стала стратегічним ресурсом, бо вона забезпечує:

- інтеграцію інформаційних технологій всіх сфер суспільного виробництва та інтелектуалізацію трудової діяльності;
- активне використання потенціалу суспільства, що постійно розширюється, сконцентрованого в друкарському фонді різних видів діяльності людини;
- високий рівень інформаційного обслуговування, доступність будь-якого член суспільства до джерел достовірної інформації та візуалізацію інформації.

Одним із важливих факторів, що суттєво впливають на можливість оде-

ржання якісної освіти, є можливість користуватися сучасними інформаційними технологіями. Тому «забезпечити максимально наближені стартові можливості дітей із різних сімей у здобутті освіти» в сучасних умовах означає, зокрема, забезпечити для всіх дітей рівні можливості користуватися інформаційними технологіями. Особливо це стосується загальної середньої освіти, яку безкоштовно (за рахунок держави) повинні одержати всі громадяни України.

Інформатизація освіти є важливим засобом і складовою реформування освіти. Перехід системи освіти на якісно новий рівень без її інформатизації просто неможливий. Водночас необхідно зауважити, що використання інформаційних технологій необхідне і корисне не лише у реформованій, але й у нинішній освіті.

Здійснення інформатизації освіти вимагає з'ясування сутності цього процесу і визначення основних напрямків його реалізації.

Одним з пріоритетних напрямів процесу інформатизації сучасного суспільства є інформатизація освіти. Є різні визначення поняття інформатизація освіти [3, с.35-37]. Вони відображають різні аспекти і складові процесу впровадження в систему освіти інформаційних технологій. Узагальнено ж можна сказати, що інформатизація освіти – це створення і використання інформаційних технологій для підвищення ефективності видів діяльності, що здійснюються в системі освіти.

На мій погляд, інформатизація освіти робить можливим:

- вдосконалення механізмів управління системою освіти на основі використання автоматизованих банків, даних науково-педагогічної інформації, інформаційно-методичних матеріалів, а також комунікаційних мереж;

- вдосконалення методології і стратегії відбору змісту, методів і організаційних форм навчання, відповідно задач розвитку особистості у сучасних умовах інформатизації суспільства;

- створення методичних систем навчання, орієнтованих на розвиток інтелектуального потенціалу того хто навчається, на формування умінь самостійно набувати знання, здійснювати навчальну, творчу, дослідницьку діяльність по обробці інформації;

- створення і використання комп'ютерних діагностуючих та тестуючих методик контролю і оцінки рівня знань тих хто навчається.

Такий погляд на інформатизацію освіти на мою думку дозволяє організувати навчальну діяльність студентів, як індивідуальну, групову, колективну з реальними об'єктами вивчення, їх моделями і відображеннями. Це забезпечує впровадження продуктивного навчання, готуючи студентів до самостійного «відкриття» вивчаємої закономірності, сприяє актуалізації процесу засвоєння знань, розвитку інтелектуального потенціалу, творчих здібностей.

З розвитком процесу інформатизації суспільства і освіти змінюється обсяг і зміст навчального матеріалу, відбувається реструктуризація навчальних планів і програм, інтеграція деяких тем або самих дисциплін, що приводить

до зміни структури і змісту навчальних дисциплін і відповідно структури і змісту освіти. Вважаю за потрібне підкреслити, що в умовах інформатизації змінюється діяльність як викладача так і студентів, зокрема її характер і зміст. Зміни в характері діяльності студента пов'язані з формуванням її творчого компонента, ускладненням зміст діяльності і застосуванням нових, прогресивних методів навчання.

Підсумовуючи вищевикладене, слід зазначити, що аналіз напрямків реформування освіти і можливостей застосування інформаційних технологій під час їх здійснення, дає підстави стверджувати, що вирішальним чинником досягнення основних цілей реформування освіти є її інформатизація. Ефективні системи інформатизації освіти можуть бути створені, якщо вони базуються на дослідженні видів діяльності, що здійснюються в системі освіти, і враховують як сучасний стан, так і можливі трансформації освіти у процесі її реформування, сучасний стан і перспективи розвитку галузі інформаційних технологій, останні досягнення педагогіки, психології та інформаційних технологій навчання.

Для успішного вирішення проблем інформатизації освіти України доцільно комплексно проводити дослідження за вище зазначеними напрямками з широким залученням до виконання цієї роботи наукових установ АПН України, вищих навчальних закладів та виробників засобів ІКТ. Хотілось відмітити те, що тільки при системному педагогічному та методичному пошуку шляхів розвитку галузі освіти в Україні ми можемо сподіватись на послідовне становлення ноосфери, як сфери інтелекту майбутньої цивілізації. Майбутній розвиток людства має бути керованим і в цьому аспекті, без сумніву, керованим повинен бути і процес розвитку вищої освіти.

---

1. Організація роботи вчителя інформатики за модульно-розвивальною технологією навчання/ Т.Тихонова, І.Слепцова//Вересень. – 2003. - №1. – С.39-44

2. Гришкун В.В. Информатизация образования в современном обществе. // В сб.: «Технология высшего образования в XXI веке: проблемы и перспективы развития: Материалы международной научно-практической конференции». / Актобе: Актюбинский государственный университет им. К. Жубанова, - 2002, с. 14-17.

3. Жук Ю.О. Системні особливості освітнього середовища як об'єкту інформатизації // Післядипломна освіта в Україні. – 2002. – № 2. – С. 35 – 37.